

Kort om:

***En sammanfattning
av den sjätte rapporten***

Lägre organisationsgrad i storstäderna, särskilt i Stockholm

Den fackliga organisationsgraden är betydligt lägre i storstäderna än i övriga landet. Det är framförallt i Stockholm som organisationsgraden är lägre, medan den i Göteborg och Malmö ligger närmare genomsnittet för övriga Sverige.

Branschernas sammansättning ser förvisso olika ut i storstäderna och övriga landet. I framförallt Stockholm är privat tjänsteproduktion omfattande. Att organisationsgraden är lägre bland arbetare inom privat tjänsteproduktion kan dock inte förklara hela skillnaden i organisationsgrad. Det visar sig nämligen att andelen fackliga medlemmar är lägre i Stockholm än i övriga landet (exklusive storstäderna) i alla branscher. Att det finns fler unga bland de anställda i storstäderna är inte heller en tillräcklig förklaring, eftersom organisationsgraden är lägre i alla åldersgrupper i Stockholm jämfört med övriga landet.

Färre känner sig som arbetare och arbetarklass i storstäderna

Tjänstemannajobb är vanligare i storstäderna än i övriga landet och andelen av de anställda som arbetar som tjänstemän är högst i Stockholm. Även tjänstemannajobben bland LO-medlemmar är vanligare i storstäderna. Var tionde LO-medlem i Stockholm anser sig vara tjänsteman, vilket är mer än tre gånger vanligare än i övriga Sverige (exklusive storstäderna). Arbetare som inte är med i fack-

Diagram 3.3 Facklig organisationsgrad år 1990–2006. Arbetare efter region
Procent

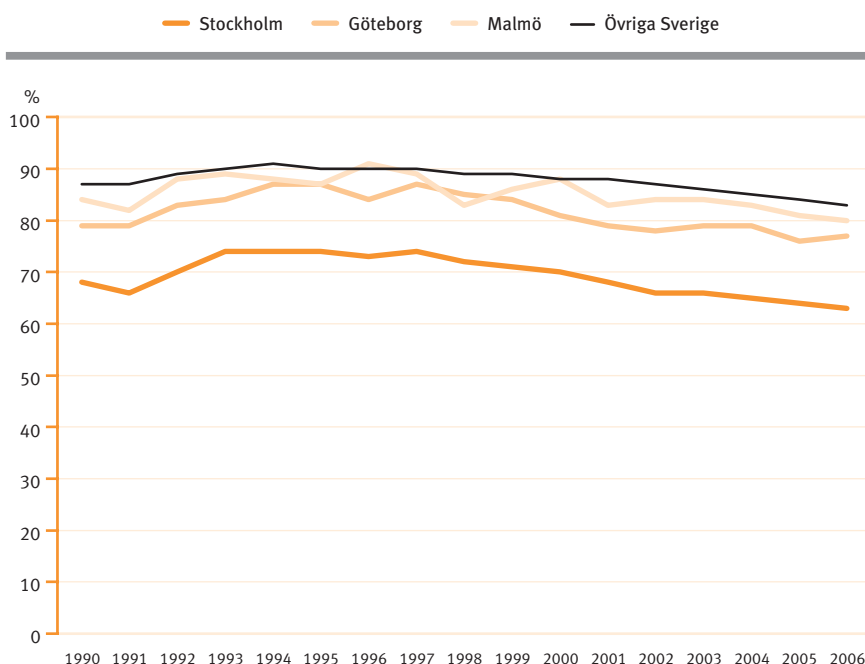

Diagram 3.6 Facklig organisationsgrad efter bransch i Stockholm och övriga landet år 2006. Arbetare. Procent

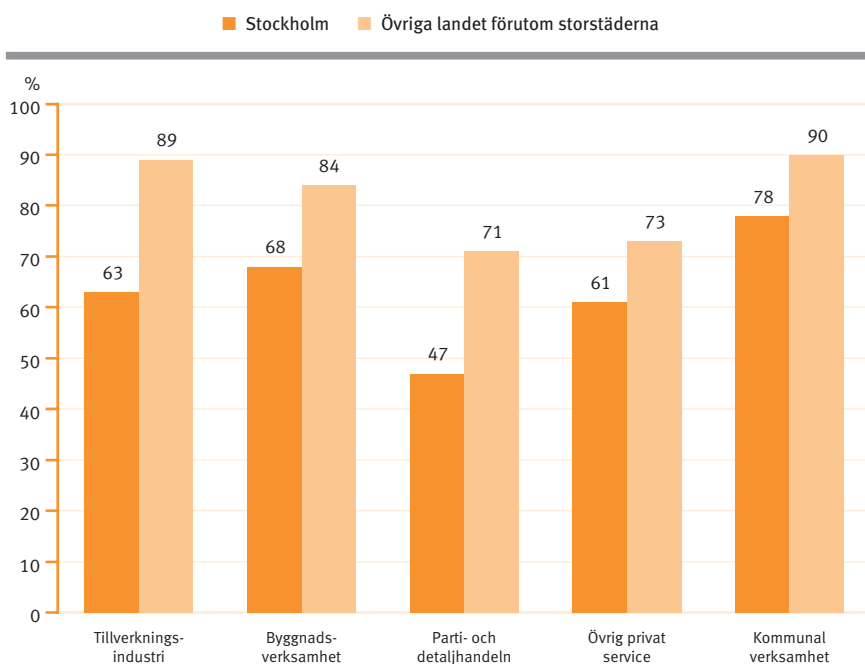
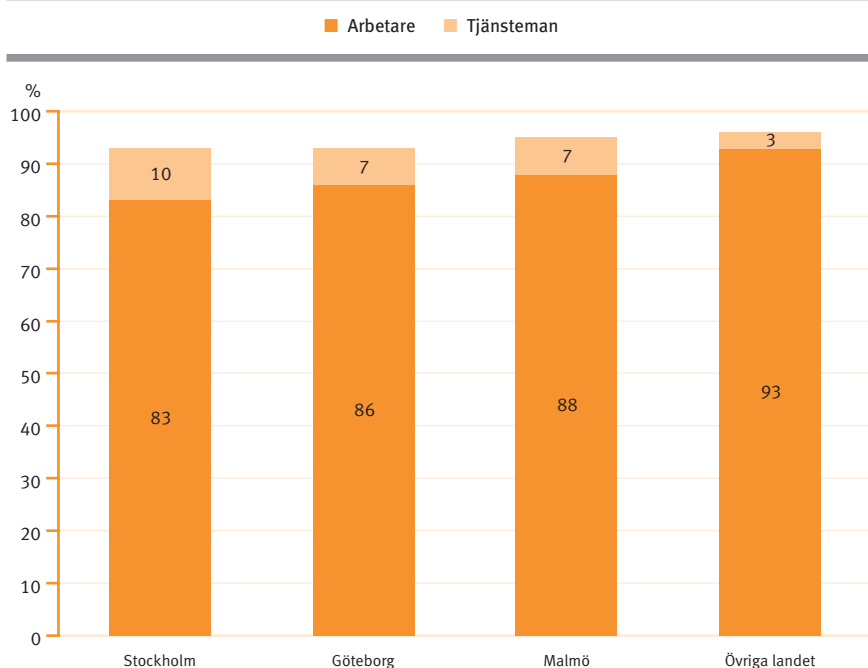

Diagram 7.1 Yrkestillhörighet bland LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

et känner sig som tjänstemän i högre grad än arbetare som också är LO-medlemmar.

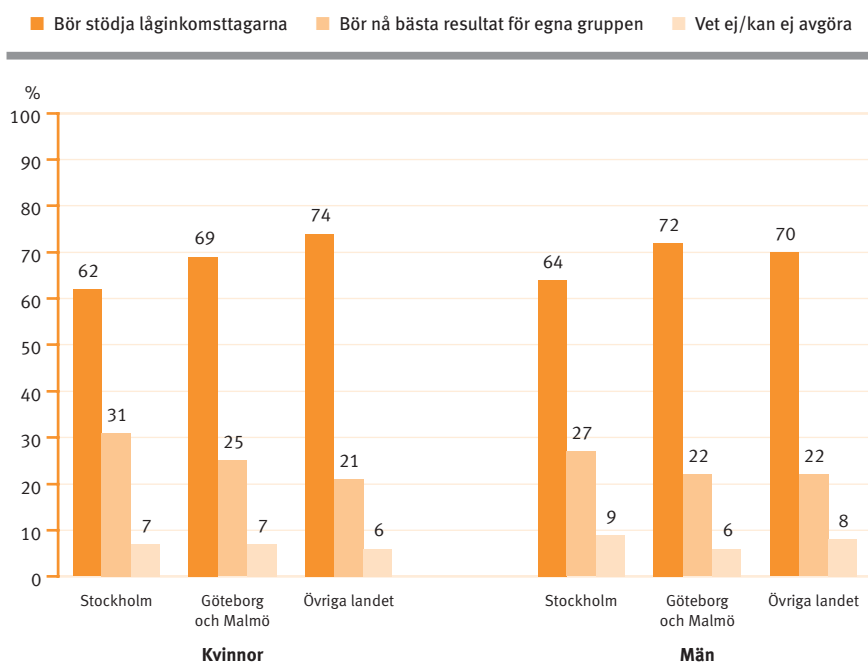
Vilken klass man anser sig tillhöra skiljer sig också regionalt. De flesta LO-medlemmar känner sig som arbetarklass, men andelen är inte lika hög i storstäderna. Där känner sig fler LO-medlemmar som medelklass än i övriga landet. Arbetare som inte är med i facket identifierar sig som medelklass i högre grad än LO-medlemmarna. Att det finns fler tjänstemän i Stockholm och storstäderna torde också innebära att fler arbetare där lever tillsammans med en tjänsteman, vilket med stor sannolikhet också påverkar vilken klass man anser sig tillhöra.

Olika (politiska) åsikter i storstäderna och övriga landet

Ser man på hur partisympatier skiljer sig mellan arbetare/LO-medlemmar i storstäderna kontra övriga landet finner man vissa skillnader. Arbetarmän i storstäderna som inte är med i facket sympatiserar mer med moderaterna och mindre med socialdemokraterna.

I storstäderna vill fler LO-medlemmar än i övriga Sverige att man ska sträva efter bästa möjliga utfall för egna gruppen och färre vill att man ska stödja låginkomsttagare. Stödet för den solidariska lönepolitiken är svagast i Stockholm där nästan en tredjedel av LO-medlemmarna anger att välbetalda ska sträva efter bästa utfall för den egna gruppen, mot en femtedel i övriga landet. Bara drygt 60 procent av medlemmarna i Stockholm vill att man ska stödja låginkomsttagare mot 70 procent i resten av landet.

Diagram 8.3 Stödja låginkomsttagare eller bästa möjliga för egna gruppen LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg/Malmö och övriga landet. Kvinnor och män

Samma skäl att inte vara med i facket – förutom att fler unga storstadsbor inte blir tillfrågade

Medlemsavgiftens storlek och tveksamhet till nyttan av att vara med är de två vanligaste skälen till att arbetare inte är med i facket. Det gäller både i storstad och i övriga landet. Bland unga arbetare i storstäderna anger var tionde att de inte blivit tillfrågade som skäl för att inte vara med.

Många kan tänka sig att bli medlemmar i storstäderna

Ungefär hälften av dem som inte är fackligt anslutna kan tänka sig att gå med i facket. Det finns goda möjligheter att öka den fackliga anslutningen även i storstäderna. Andelen är något högre i Göteborg och Malmö och lägre i Stockholm, jämfört med övriga landet. Kvinnor som inte är medlemmar är mer positiva än män till att bli det, både i Stockholm och övriga landet.

Stort fackligt intresse i storstäderna – bland dem som valt att vara medlemmar

Den lägre andelen fackliga medlemmar i storstäderna för inte med sig lägre fackligt intresse bland de storstadsbor som väljer att vara medlemmar. Bland LO-medlemmar i storstäderna är det fackliga intresset större än bland LO-medlemmar i övriga landet, enligt medlemmarnas egen bedömning.

Diagram 4.3a Av vilka skäl är du inte medlem i facket?

Andel ej fackligt anslutna arbetare 18–29 år i storstäderna och övriga landet

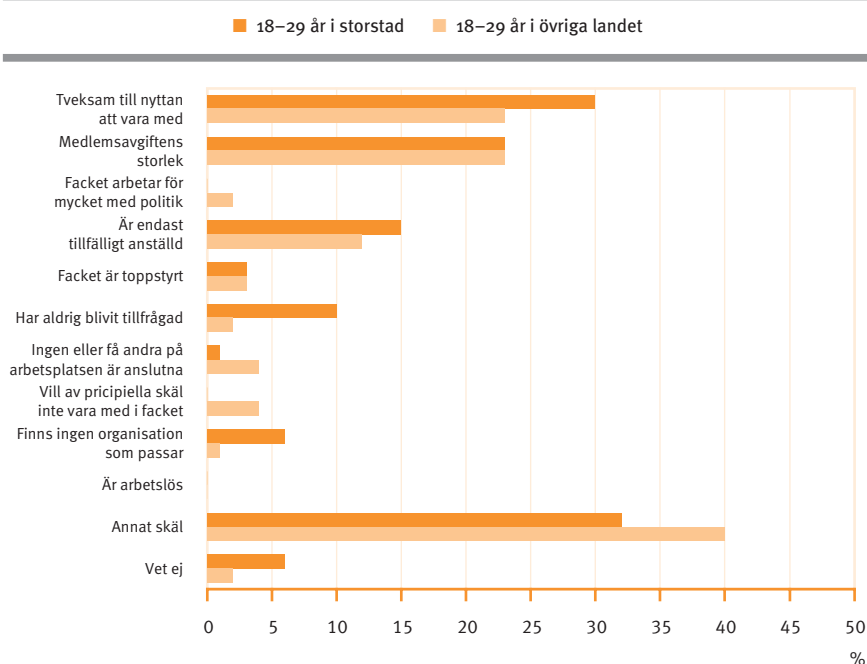

Diagram 4.5 Skulle kunna tänka sig att gå med i facket

Andel ej fackligt anslutna arbetare. Kvinnor och män i Stockholm och övriga landet

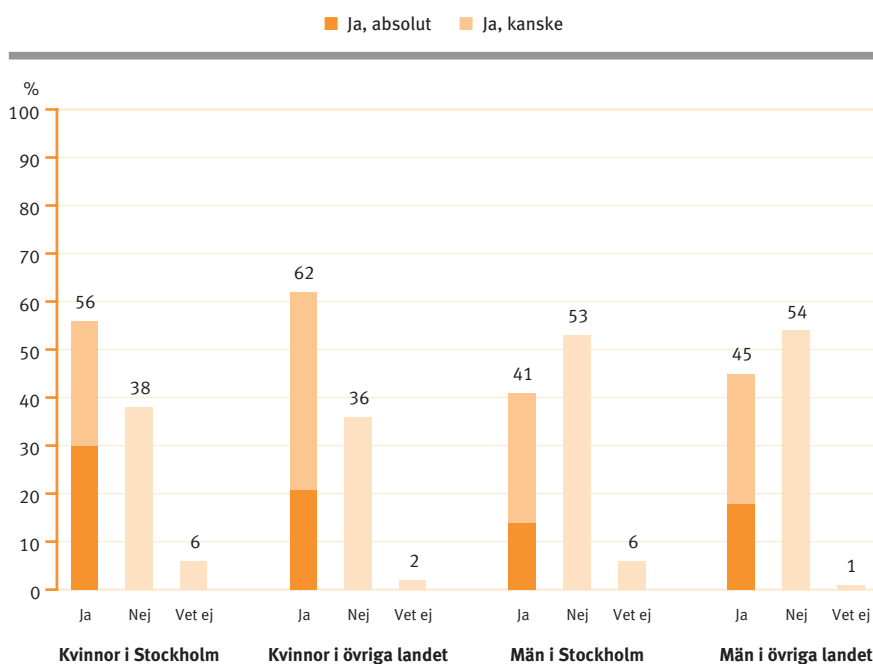

Diagram 5.1 Egen bedömning av fackligt intresse

LO-medlemmar efter region

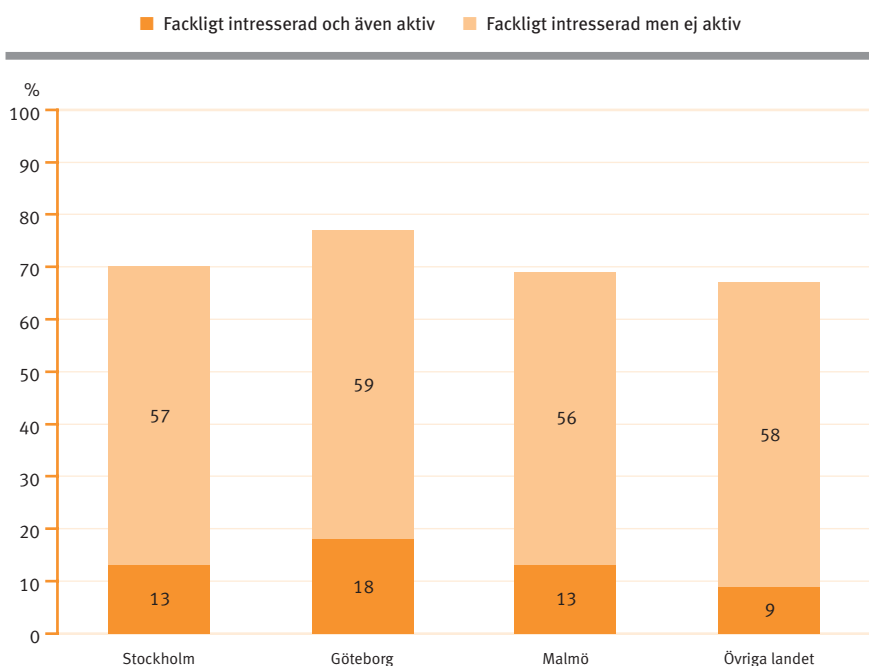
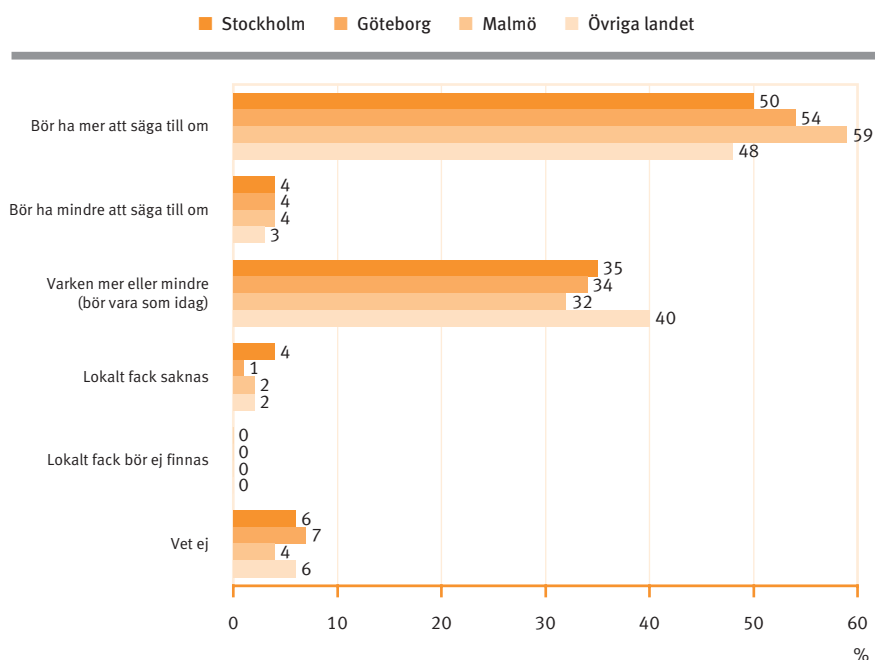

Diagram 5.5 Synen på det lokala facket's inflytande på arbetsplatsen

LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet.

Likartad syn på fackliga frågor och medlemskapets värde

De skillnader som kan skönjas mellan LO-medlemmar i storstäderna och övriga landet angående medlemskapets värde och fackliga frågor är inte stora. Samma fem frågor klassas som viktiga fackliga frågor i såväl storstäderna som övriga landet. Synen på vad medlemskapet ger är likartad i storstad och övriga landet. Män ser fler fördelar med sitt fackliga medlemskap, vilket gäller i landet som helhet liksom i Stockholm.

Spretiga regionala skillnader i inställningen till det lokala facket

Åsikter om det lokala facket's inflytande skiljer sig åt på olika sätt. Män – och då särskilt storstadsmän – sticker ut för att de i högre grad än andra vill att facket ska ha mindre att säga till om än idag. I övriga landet är större andelar nöjda med det inflytande som facket har idag samtidigt som storstadsborna i högre grad än LO-medlemmar i övriga landet vill att det lokala facket's inflytande ska öka.

Stort intresse i storstäderna att åta sig fackliga uppdrag

Andelen LO-medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag skiljer sig mellan Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet. Förklaringen till detta torde ligga i att andelen medlemmar med uppdrag skiljer sig ganska kraftigt mellan olika LO-förbund. Intresset för att åta sig förtroendeuppdrag är högre i storstäderna än i övriga landet.

Facklig aktivitet

Deltagande i fackliga möten har sjunkit generellt, enda regionala undantaget är Göteborg, där mötesdeltagandet i stället har ökat sedan tidigare mätning. Mellan 26 och 39 procent av LO-medlemmarna har deltagit i något fackligt möte det senaste året. Mellan sex och sju av tio LO-medlemmar har tagit kontakt med någon facklig representant det senaste året, vilket är ungefär samma omfattning som 18 år tidigare då undersökningen genomfördes för första gången.

LO-medlemmar i Göteborg läser sin fackliga tidning något mer än LO-medlemmar i resten av landet.

Sammanfattningsvis

Några enkla och entydiga förklaringar till de regionala skillnaderna i facklig organisationsgrad kan vi inte presentera med hjälp av undersökningen Rösterna om facket och jobbet. Vår förhoppning är ändå att skriften väcker tankar och idéer, kanske främst kring återväxten i facket i dagens samhälle.

Man kan spekulera kring om det finns mer eller mindre politiska ställningstaganden bakom den lägre organisationsgraden i storstäderna i allmänhet och Stockholm i synnerhet. Samtidigt som partisympatierna verkar skilja sig en del finns det inte många direkta indikationer i intervjuundersökningen på att så skulle vara fallet. Arbetare i storstäderna som inte är med i facket anger inte mer ofta att det beror på att de av principiella skäl inte vill vara med i facket. Däremot anger något fler att facket arbetar för mycket med politik.

Synen på solidarisk lönepolitik verkar dock skilja sig mellan LO-med-

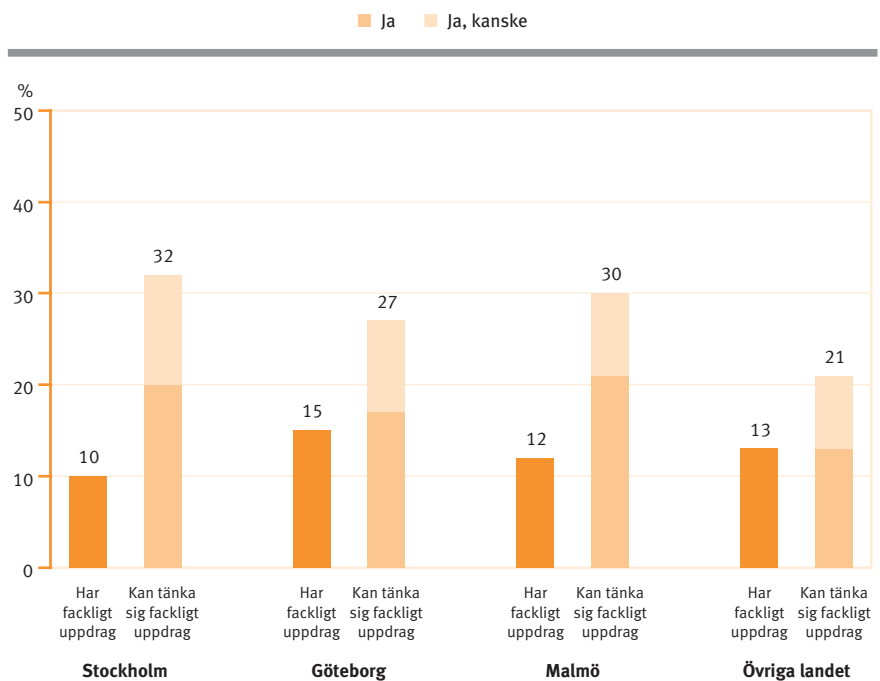
lemmar i storstad och övriga landet. Svagast stöd för solidarisk lönepolitik finns i Stockholm. Därutöver känner man sig som arbetare och arbetarklass i mindre utsträckning bland storstädernas arbetare än bland arbetare i övriga landet. Påverkas inställningen till fackligt medlemskap starkt av klass- och yrkesmässig tillhörighet?

Det finns inget tvivel om att arbetsmarknaden ser väldigt olika ut i tillväxtregioner som storstäderna och i andra delar av landet med avseende på bland annat branschammansättning och rörlighet. Att facklig verksamhet är svårare att bedriva i branscher med många små arbetsplatser är inte något nytt. Finns det inte några

lokala fackliga representanter är det säkerligen svårare för de anställda att få en bra bild av den fackliga verksamheten. Att nå ut till de unga på arbetsplatserna är en stor utmaning, särskilt i storstäderna där man tenderar att byta arbete oftare.

Positivt är ändå att det fackliga intresset är stort bland medlemmarna i storstäderna, till och med större än i övriga landet. Omkring hälften av arbetarna som inte är med i facket kan tänka sig att gå med, även i storstäderna. Det finns också ett stort intresse i storstäderna för att åta sig fackliga uppdrag.

Diagram 6.4 Har fackligt förtroendeuppdrag eller kan sänka sig att ta sådant
LO-medlemmar i Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet

Beställ Röster om facket och jobbet!

Du kan beställa fler exemplar av rapporterna 1-6. Rapport 7 kan du förbeställa och få den hemskickade så fort den kommer ut.

Den här kortversionen är gratis. Rapporterna kostar 50 kronor styck inklusive moms. Frakt och expeditonsavgift tillkommer. Skicka portofritt eller faxa den här talongen. Du kan också beställa via www.lo.se. Där kan du också hämta hem rapporter och OH-bilder i pdf-format.

Ja, jag vill beställa!

Antal

<input type="text"/>	1 Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter ISBN 91-566-2306-2
<input type="text"/>	2 Synen på lönesättning och löneskillnader ISBN 91-566-2307-0
<input type="text"/>	3 Facklig aktivitet och fackligt arbete ISBN 91-566-2308-9
<input type="text"/>	4 Friheter och förmåner i arbetet ISBN 91-566-2309-7
<input type="text"/>	5 Ungdomar och facket ISBN 91-566-2310-0
<input type="text"/>	6 Facket i storstäderna ISBN 91-566-2311-9
<input type="text"/>	Kort om rapport 6 ISBN 91-566-2321-6
Förbeställning av kommande rapport:	
<input type="text"/>	7 Sammanfattning och slutsatser ISBN 91-566-2312-7

Företag/organisation:

Beställarens namn:

Gatuadress:

Postnummer:

Postadress:

Telefonnummer:

E-post:

Beställningen skickas till LO-distribution via post (portofritt) eller fax, 026-24 90 10.

Facket i storstäderna

Sjätte delen av rapportserien Röster om facket och jobbet handlar om storstadsborna och deras relation till facket. Hur skiljer sig synen på facket och det fackliga medlemskapet mellan arbetare i storstäder och arbetare i övriga landet? Det faktum att organisationsgraden är lägre i storstäderna än i övriga landet gör det intressant att studera om synen på facket, i de olika avseenden som speglas i undersökningen, uppvisar regionala skillnader.

För att kunna förbättra och utveckla den fackliga verksamheten är det viktigt att få reda på både vad människor anser i en rad olika frågor och hur de faktiska villkoren ser ut. För att få reda på detta genomfördes undersökningen Röster om facket och jobbet under år 2006. Drygt 8 000 anställda i hela landet har intervjuats. Detta är femte gången Röster om facket och jobbet genomförs sedan år 1988. Rapporten är den tredje av sju som speglar de anställdas inställning i olika frågor men också synen på arbetets villkor.

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot.

LO Distribution

Svarspost

Kundnummer 800 242 809

811 20 Sandviken